

26 §

Fråga om avgiftsskyldighetens beräkning sedan registrerande mätare konstaterats vara felaktig

AR och AMR äger tillsammans fastigheten Härryda Landvetter 6:560. Fastigheten är belägen inom verksamhetsområdet för Härryda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning.

Härryda kommun (kommunen) yrkade förpliktande för AR och AMR att solidariskt till kommunen utge 4 581 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från och med den 1 april 2005 till dess betalning sker.

AR och AMR har bestritt yrkandet.

Kommunen anförde: Från dess att en ny vattenmätare installerades i fastigheten den 1 januari 1996 fram till den 29 oktober 1998, kunde en förbrukning om 224 kubikmeter konstateras. Sedan mätaren successivt upphört att fungera, installerade kommunen ytterligare en mätare den 2 juni 2004. Vid avläsning den 2 december 2004 noterades en mätarställning om 66 kubikmeter som lades till grund för kommunens uppskattning av förbrukningen under åren 2002, 2003 och 2004 då vattenmätaren alltså inte fungerade. Efter en försiktig skattning räknades en årlig förbrukning fram för perioden om cirka 130 kubikmeter. För år 2002 sattes dock kravet ned ytterligare till 100 kubikmeter, eftersom kommunen framställde sitt anspråk först i februari 2005, varför man mot bakgrund av reglerna om preskription i konsumentförhållanden valde att begränsa kravet till tre år. Efter en avläsning den 26 september 2005 kunde en mätarställning om 172 kubikmeter antecknas, vilket värde talar för kommunens skattning bör ha legat någorlunda nära den verkliga förbrukningen under perioden. Från vart och ett av de framräknade årsförbrukningarna har avdrag gjorts för den förbrukning som fastighetsägaren redan betalat. – De mätvärden som ligger till grund för skattningarna bygger på makarna R:s egna avläsningar.

AR och AMR anförde i huvudsak följande. De medger att det naturligtvis förbrukats vatten i hushållet under de år mätaren inte fungerat, men inte i den omfattning som kommunen gör gällande eftersom kommunens skattningar inte bygger på rimliga förutsättningar. Således har de utgått från antalet folkbokförda individer på fastigheten utan att beakta att ett av barnen inte vistats hemma under långa tider på grund av först militärtjänst och sedan arbete i utlandet. En rimlig nivå kan vara hälften av de yrkade volymerna. Under perioden har antalet boende i hushållet fördelat sig enligt följande: 2002: 3st, 2003: 3st, 2004: 3st, 2005:3st (första halvåret), 2005:4st (andra halvåret), 2006:4st (första halvåret) och 2006:3st (andra halvåret)

Va-nämnden yttrade: I målet är fråga om betalningsskyldighet för va-avgifter som enligt tillämpliga avgiftsregler skall tas ut i förhållande till uppmätt vattenförbrukning när det konstaterats att vattenmätaren inte visat den verkliga förbrukningen.

I målet är utrett att vattenmätaren drabbats av fel som yttrat sig i successivt avtagande mätförmåga, varefter mätaren till sist helt slutat fungera. En ny mätare sattes ut i fastigheten den 2 juni 2004. Kommunen har gjort en uppskattning av förbrukningen under perioden dessförinnan och retroaktivt debiterat AR och AMR för åren 2002, 2003 och 2004 med utgångspunkt från det antal personer som vid tidpunkten för mätarbytet var folkbokförda på fastigheten, nämligen fyra.

Häremot har AR och AMR invänt att kommunens skattning är alltför hög med hänsyn till antalet boende på fastigheten under fyra femtedelar av perioden inte varit fler än tre och inte någon gång varit fler än fyra.

Punkten 14 första och andra stycket i de allmänna bestämmelser som gällde för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning från den 1 juli 1972 till och med den 30 juni 2005 har följande lydelse:

"Antages mätaren utvisa annan förbrukning än den verkliga eller icke ha fungerat, skall VA-verket låta undersöka mätaren, om verket så finner erforderligt eller fastighetsägaren begär det. Kostnaden för undersökning av mätaren bestriks av fastighetsägaren, om han begärt undersökningen och mätaren godkännes, eljest av VA-verket. – Verket äger, om felets storlek ej kan utrönas eller mätaren ej fungerat, uppskatta förbrukningen".

Va-nämnden har i tidigare mål funnit att kommunen får anses berättigad att grunda avgiftsberäkningen på en uppskattning av vattenförbrukningen inom fastigheten i sådana fall då mätarfel har konstaterats men där det inte är klart när felet uppstått. I brist på andra hållpunkter godtas att uppskattningen sker med ledning av förbrukningstalen för kringliggande avläsningsperioder. Uppskattningen måste under alla förhållanden ske så att brukaren inte drabbas av en högre avgift än som skulle ha utgått om den faktiska förbrukningen varit känd. (Se va-nämndens beslut den 17 april 1974 [BVa 13/74] mål nr Va 13/72).

Va-nämnden gör följande bedömning

I målet är upplyst att den uppmätta förbrukningen från och med den 1 januari 1996, då mätarbyte genomfördes, till och med den 29 oktober 1998 uppgick till 224 kubikmeter. Huruvida mätaren redan då varit felaktig är inte utrett. Kommunen har inte heller senare låtit underkasta mätaren några kontroller eller i övrigt undersökt hur felvisningen kan ha utvecklats över tid.

Efter mätarbytet år 2004 uppmättes en förbrukning för det första halvåret om 67 kubikmeter och för de därefter följande dryga tio månaderna om 105 kubikmeter.

I brist på tillförlitliga mätdata för perioden före mätarbytet – och närmare utredning om mätarens beskaffenhet vid bytet år 2004 – får va-nämndens bedömning av skäligheten av kommunens uppskattning i stället grunda sig på vad som får anses vara en normal förbrukning i ett hushåll av makarna Reveljs slag. I målet är upplyst att familjen består av två vuxna personer och två hemmavarande.

de barn, varav ett under perioden först flyttat ut för militärtjänst och arbete, och att ett av dem därefter flyttat hem igen.

Som utgångspunkt för skälighetsbedömningen kan tjäna det förhållandet att det i rättspraxis inte ansetts oförenligt med kravet i lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar, va-lagen, att avgiftsbördan skall ske efter den nytta som varje abonnent har av va-anläggningen, att ta ut ett visst minsta bidrag från varje brukare oavsett i vilken omfattning brukandet faktiskt kommer till stånd. Således har det i rättspraxis godtagits att en relativt stor andel av bruksavgiften tas ut i form av en fast avgift för en viss minsta volym. En sådan minimidebitering om 150 kubikmeter för såväl fritids- som permanent-boende har godtagits i flera fall. (se va-nämndens avgöranden BVa 83/78 och 89/79, Bouvin och Qviström, *Va-lagstiftningen – en kommentar*, 2 uppl., sid 76 samt Svenska vatten- och avloppsverksföreningen, *Va-taxa: basförslag med kommentarer*, VAV P69, 1991, sid 62 f). Vidare kan påpekas att de svenska vattenverkens samarbetsorgan Svenskt vatten i sina beräknings- och statistikmodeller använder sig av en schabloniserad årlig förbrukning om 150 kubikmeter för det tänkta småhuset "Typhus A". Typhus A är ett friliggande källarlöst enbostadshus omfattande fem rum och kök, badrum med vattenklosett, tvättstuga, ett extra toaletterum samt garage med en våningsyta om 150 kvadratmeter, inklusive garage om 15 kvadratmeter (se exempelvis Svenskt vatten, *Taxestatistik 2004: sammanställning över kommunala vatten- och avloppstaxor gällande den 1 januari 2004*, sid 4).

Mot den nu redovisade bakgrunden, de avläsningar som gjorts efter 2004 års mätarbyte och med hänsyn till vad som i övrigt är upplyst om bruksförhållandena på den berörda fastigheten, kan va-nämnden inte finna annat än att kommunens uppskattning om en årlig förbrukning om 132 kubikmeter är rimlig. Inte heller föranleder den omständigheten att hushållet under perioden bestått av omväxlande tre och fyra personer någon annan bedömning. Då kommunen dessutom nedsatt den uppskattade volymen för år 2002 ytterligare med hänsyn till gällande preskriptionsregler, anser va-nämnden att förbruksavgiften bör bestämmas i enlighet med kommunens yrkande.

Va-nämnden förpliktade AR och AMR att utge kapitalbelopp och ränta enligt kommunens yrkande.

Beslut 2007-02-19, BVa 9

Mål nr Va 59/06

AR överklagade till Miljööverdomstolen med yrkande att domstolen skulle sätta ned förbruksavgiften till hälften av det utdömda beloppet. Kommunen bestred ändring.

Miljööverdomstolen avslog överklagandet.

Dom 2007-10-18

Mål nr M 2561-07